

Telefon št. 30-40

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna št. 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, št. Peterska vojašnica. Telefon št. 30-40.

Težko pričakovanje

Spremembe invalidskega zakona še sedaj ni, čeprav so že pripravljene. Po poročilih jih je ministrski svet že odobril in podpisal, sedaj pa jih ima finančni odbor narodne skupščine.

Vsak dan zasledujemo poročila o delu narodne skupščine in gledamo, kdaj bodo prišle na dnevni red spremembe invalidskega zakona. Ako bo skupščina zasedala, moramo popolnoma upati, da bo sprejela spremembe. Upanje nam daje to, da je minister financ pristal na povečanje kredita. Ravno to pa nam zopet daje misliti, da je najbrž povečanje kredita odvisno od bodočega državnega budžeta, o katerem se sedaj debatira in glasuje v narodni skupščini. Ko pride na vrsto budžet finančnega ministrstva za pokojnine, bomo lahko zaznali, ako se je postavka povišala za kolikor je finančni minister soglašal in na kakoršni podlagi so sestavljene v načrtu spremembe invalidskega zakona. Razumljivo je, da brez sprejetja finančne podlage tudi spremembe invalidskega zakona ne morejo imeti izvajanja v tem smislu, da bi se izplačevala pomoč tistim, katerim jo bodo spremembe zopet podelile.

Iz tega se torej vidi, da so spremembe invalidskega zakona vezane z državnim budžetom in je logično, da mora biti isti prej sprejet, preden moremo računati na zboljšanje naših pravic.

Tukaj gotovo tiči vzrok, da nimamo še sprememb invalidskega zakona.

Ker mora biti sprejet državni budžet pred 1. aprilom t. l., lahko računamo, če bo sprejet, istočasno tudi na spremembe invalidskega zakona.

Mogoče je finančni odbor že pretresel načrt sprememb. Ker je načrt, kolikor nam je znan, še vedno nezadosten za zboljšanje tistega, kar je absolutno neobhodno potrebno vojnim žrtvam zboljšati in popraviti, želimo, da bi naši narodni zastopniki v skupščini še popravili. Naše udruženje jih je zadosti informiralo o bridkem položaju naših vojnih žrtev, pa tudi sami imajo dovolj prilike gledati med narodom vso to mizerijo in bedo, saj je povsod po celi državi enaka in kaže prav žalostno sliko naših socialnih razmer. Invalidski vprašanje ni nikjer tako slabo urejeno, celo premagane države imajo boljše rešeno. To kar se misli zboljšati, predstavlja zelo malenkosten efekt, dočim lahko opazimo, da se v raznih drugih panogah žrtvuje mnogo večje izdatke. Danes se mora žrtvovati velike izdatke in zbirke za brezposelne, za siromašne, za pasivne kraje itd., ki predstavljajo veliko večje vsote, zato je treba sorazmerno pri tem vpoštevat tudi invalidsko vprašanje. Ali ne predstavlja invalidsko vprašanje še večjo mizerijo, ker so taki bedneži poleg tega še pohabljeni? Invalidski zakon iz l. 1929 je vojne žrtve sistematično iztrebil, napravil je predvideno redukcijo ne oziraje se na njihove potrebe. Za to je treba, da se krivica popravi, da se vrne neupravičeno odvzeta zaščita.

S tem apelom na dotične, v katerih rokah se vprašanje nahaja, pričakujemo sprememb invalidskega zakona. Še je čas, da lahko pravično zboljšajo to, kar je neobhodno potrebno in brez česar se zaščita vojnih žrtev ne more smatrati za zadostno, ker o popolni itak sploh ne moremo govoriti.

Mi pričakujemo takih sprememb, da bodo vrnile vsem neupravičeno odvzeto zaščito, čeprav še v tako malenkostni obliki. Invalidski zakon mora vojne žrtve zaščititi, ne pa odvracati (reducirati).

Invalidski zakon in Narodna skupščina

Narodna skupščina zaseda. Zboruje, pa se pri čitanju zapisnika krega, krega in krega, da se prekinja zasedanje. In ko se zopet začne, se zopet krega.

Invalidski zakon in njegovo izboljšanje in spremembe pa ponižno čakajo nekje, da se poslanci skregajo, umirijo in — ker je invalidsko vprašanje nestrankarsko-politično vprašanje, ki zadeva vse s katerekoli strani enako — uzakonijo predložen ali pripravljen načrt.

Te spremembe in dopolnila vsebujejo pomembno in posebno določilo in to je vrnitev 17.500 invalidov, ki so izpadli z zakonom iz leta 1929. S tem je, kar vsi priznavajo, povzročena velika krivica tem invalidom in njihovim rodbinam.

Projekt zakona je predan Narodni skupščini. Daj Bog, da preneha kreganje in da se uzakonijo ta projekt v zakon. Besedo imajo zdaj narodni poslanci in napeto čakamo, kakšna bo njih volja. Kajti dobro poznajo bedo vojnih žrtev, saj jim je bila orisana in pokazana že sto in sto krat. Naj se narodni poslanci spomnijo namo tistih primerov, ki so jih sami videli, pa bodo takoj čutili, da je skrajni čas, da se popravi vsaj to, kar se še popraviti da. Mnogo invalidov je med tem pomrlo in mnogo invalidov je gladovalo in toliko jih še životari, ker tisti skrivnostni pregovor, ki visi nad nami: »Čas bo sam rešil invalidsko vprašanje«, je proketo resničen in točen. Ali vkljub temu jih je še mnogo, ki še niso »rešeni«.

Ponos jugoslovanskega naroda je bil obsojen na gladovanje, borbo, bil je zapuščen in nepriznan. Ni bilo težko pokositi vojne žrtve. Kosa, invalidski zakon iz 1929. leta, je to krepko vršila. Mnogo lažje, kakor so kosile strojnice, artilerija in neprijateljske krogle. In zdaj je ležeče vse

na narodnih poslancih, da vse to razumejo, da popravijo in priznajo tem zaslužnim, dozdej preziranim, kar jim gre.

Ni zdaj več tako važno, ali se bo nekoliko milijonov dalo več ali manje, temveč je glavno težišče invalidskega vprašanja v tem, da se hitro in učinkovito sprejmejo in uzakonijo tiste spremembe in tisti dodatki, ki bodo okrepili in podprli duše tistih siromakov, ki takorekoč že umirajo. Vsak mesec, vsak dan, vsaka ura, da, celo vsaka minuta pomeni takorekoč rešitev od smrti teh zaslužnih ljudi.

Pri ustvarjanju teh sprememb in dopolnil v zakonu se je gledalo samo na to, v kolikor je državi mogoče, da se v resnici lahko izpolni. Imeli smo obzir napram državi in ozirali smo se na njene možnosti. Če bi bile razmere boljše, bi se dalo narediti še več in bolje. Ali tako, naj se vsaj zdaj naredi to, kar je mogoče. In vojne žrtve bodo hvaležne za tako dobro voljo.

Res je, ni treba zatiskati oči, da bodo s temi spremembami in dopolnili vse vojne žrtve zadovoljne. Ali, glavno je, da bodo s tem dobili pomoč tisti, ki jim je najnujnejša, ki je dosedaj niso imeli in ki jim bo v rešitev. In to je veliko v takšnih razmerah. Kajti bolj pravilno je, da se da tistemu, kateri nič nima, kakor pa dodajati tistemu, ki že vsaj nekaj ima, a onemu, ki nič nima, ničesar dati.

Ta princip je narejen s temi dopolnili in spremembami in bo vrnil 17.500 invalidom invalidnine.

Apeliramo na narodne poslance, da skrbijo in delajo, da se invalidski zakon stavi na dnevni red skupščine in da se uzakonijo te spremembe in ta dopolnila. In to čimprej. Pokažite svojo ljubezen vojnim žrtvam in uzakonite invalidski zakon čimprej!

Narodni invalidski fond

Lepa ustanova Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja, je Narodni invalidski fond. Ustanovljen je z Invalidskim zakonom od 17. novembra 1925.

Narodni invalidski fond je podpiral vojne invalide in sploh vojne žrtve. Obrisal je mnogo solzá s hitro podporo iz tega fonda. Niso bile to velike podpore, ali bile so dajane v najnujnih slučajih pravočasno. Veliko število vojnih sirot je bilo s tem fondom podpiranih, da so danes na svojih mestih, celo visoki uradniki. Narodnemu invalidskemu fondu se imajo zato zahvaliti.

Veliko invalidov-dijakov je končalo svoje visoke šole s pomočjo Narodnega invalidskega fonda. Mnogi kmečki družini je bilo pomagano po § 29 Invalidskega zakona z raznimi poljedelskimi orodji. Mnoge vdove in njihovi otroci so postale dobre šivilje, ker jim je Narodni invalidski fond podaril šivalne stroje.

Ko je bilo posameznikom najhujše, so dobili takojšnjo podporo do 1000 Din. Zdraviliško zdravljenje oficirjev-invalidov in kaplarov in redov se financira iz tega fonda. Vsako leto se izplačuje božičnica in velikonočna podpora do 500.000 Din. Istotako se letno podpirajo tiste vojne žrtve, ki potujejo skozi Beograd iz vseh krajev naše države.

Nesporno je, da je uloga tega fonda zelo hvalevredna. In ravno ker je pomoč Narodnega invalidskega fonda

ljali milijoni za zidanje palače ministrstva socialne politike in narodnega zdravja.

Jugoslaviji so brez dvoma potrebne šolske poliklinike, zdraviliški domovi, higijenski zavodi. Ali oni se ne zidajo iz invalidskih fondov, temveč iz sredstev, ki se predvidijo v državnih proračunih in iz virov, ki nimajo nič skupnega z vojnimi invalidi.

To se ne bi smelo delati. In tisti, ki je to delal, je naredil medvedjo uslugo. Ako se bo iskalo krivce te zlonamerne manipulacije, morajo biti kaznovani za tako delo. Invalidski zakon ne more financirati takih stvari, ki nimajo nič skupnega z invalidi, pa tudi, če se sklene, da se bodo izposojene vsote redno vračale.

Da bi se videla vsa iluzornost teh »posojil«, omenjamo tu vse dosedanje mere, ki so se podvzele, da se vrne vsota nad 25 milijonov dinarjev, ki so bili »izposojeni«.

Tako so po budžetu za 1935 in 1936 predvidene vrnitve:

A conto anuitet za zidanje šolske poliklinike Dravske banovine kot III. obrok 100.000 Din.

A conto zidanja higijenskega zavoda v Banjaluki 180.000 Din, IV. obrok.

A conto zidanja higijenskega zavoda v Splitu in zdravniškega doma v Mostaru 304.000 Din, IV. obrok.

Kakor se iz tega predloga vidi, je bilo v štirih letih do danes vrnjeno Invalidskemu fondu 2.036.000 Din. Vsako leto se vrne 584 tisoč dinarjev. Če se bo tako vračalo vsako leto, bo ves denar vrnjen po 20 letih. In nehoti se stavlja vprašanje, ali še bo in koliko še bo invalidov po 20 letih, da bi lahko uživali ta denar.

Denar torej se je razsipaval s polnim periščem.

Minister financ je v svojem budžetu zdaj prvič uvidel, da treba vračati posojilo 1 milijon dinarjev, ki so bili vzeti iz Narodnega Invalidskega fonda za zidanje palače Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. To posojilo bo vrnil v 10 letih. Ali smo sigurni, če bi se izpremenil današnji minister financ in pride zopet nekak dr. Milorad Džordžević, da ne bo več v budžetu postavke za vrnitev dolga?

Zakaj govorimo vse to? Zakaj smo proti takemu delu in izsesavanju tako važnega fonda, kakor je Narodni invalidski fond? Zakaj protestiramo zoper to? Čisto naravno iz razloga, ker se nas je radi takega razmetavanja Narodnega invalidskega fonda krepko udarilo po glavi, ker so najbednejši bili prikrajšani.

Po našem globokem prepričanju je treba uzakoniti specialen zakon o ustanovi in delokrogu tega fonda. Fond je ustanovljen, da pomaga vojnim žrtvam iz preteklih vojn, in ki še žive. Kaj imajo od denarja živeče vojne žrtve, iz kapitala 100 milijonov dinarjev, če letni dohodki iz tega kapitala dajo komaj pet milijonov. Ko pomrejo vojne žrtve, kaj jim bo, mrtvim pomagalo teh 100 milijonov kapitala? Pomagajte vojnim žrtvam, dokler so žive, dokler imajo skrbeti za otroke in družino. Ko jih več ne bo, tudi milijonov ni treba. Na ta način bi bilo lahko takoj likvidnih 50 milijonov, s katerimi bi se krepko podprlo vojne žrtve.

Treba podpisati tudi bolj precizni in strogi pravilnik, da se v bodoče prepreči razmetavanje denarja iz Narodnega invalidskega fonda, posebno za svrhe, ki se ne tičejo vojnih invalidov in da se ne bo delalo več tako, kakor je naravnost sovražno delal g. Štampar, bivši načelnik Ministrstva zdravja. Določiti se mora in poskrbeti, da se porablja ta fond samo za žrtve vojne in njihovim neposrednim ustano-

največjega pomena, se mora odpirati oči, in paziti, kako se ta podpora daje, kako se ta fond zbira in v kakšne svrhe je namenjen. Pošteno bomo rekli, če bi ne bilo te pomoči v dobi, ko je strahovito kosil vojne žrtve invalidski zakon od 1929. leta, bi bila reakcija od strani onih, ki se jih je reduciralo, še mnogo večja. Zahvaljujoč se veliki pomoči Narodnega invalidskega fonda, je Udruženje vojnih invalidov stvarno in posredno delilo podporo tudi reduciranim vojnim žrtvam in jih bodrilo, da bo ta fantom tega zakona zlomljen, in bo k tem ohranilo vojnim žrtvam kolikor toliko mirno kri.

A vendar, žalibog, je bilo veliko nepravilnega izkoriščavanja in razmetavanja Narodnega invalidskega fonda baš pri tistih, ki so bili poklicani, da kontrolirajo njegovo racionalno porabo in čuvajo njegove dohodke.

Celo posebni zakoni so se ustvarjali, ki so dajali možnost, da se je lahko poseglo globoko v blagajno Narodnega invalidskega fonda, da bi se iz nje izvlekli milijoni, ki bi se porabljali za stvari, za katere niti en paragraf Invalidskega zakona ni ničesar določal. Nikdo nas ne more prepričati, da se je smelo zidati šolske poliklinike, higijenske zavode in zdraviliške domove iz dohodkov Narodnega invalidskega fonda, ki je bil izključno namenjen za podporo vojnim žrtvam Jugoslavije. Ali vendar, milijoni so se porabljali za to, kakor so se porab-

vam, ki so njihove ali njim namenjene. Ne sme pa se trošiti za volilne strankarske agitacije, kakor je bil to slučaj v času ministiranja politika iz Ti-močke krajine.

Da bo to držalo in se kontroliralo in pazilo, mora biti v upravi Invalidskega fonda zastopnik Udruženja vojnih invalidov, svoboden in neodvisen človek, ki se ne bo ženiral upreti se eventualni zlorabi, pa naj bo s katerekoli strani.

Preden pa se pristopi h konkretnim reformam, je pa treba postaviti komisijo, v kateri mora biti zastopnik Udruženja vojnih invalidov, ki naj pregleda in kontrolira dosedanje poslovanje v Narodnem invalidskem fondu in poda ministru podrobno poročilo. In nato naj ta komisija izdela načrt specialnega zakona glede tega fonda in o vsem, kar se tiče fonda.

Obračamo se na ministra socialne politike in narodnega zdravja g. Dragiša Cvetkovića in mu stavljamo predloge na srce, prepričani, da najdemo razumevanje in da bodo naše vojne žrtve podprte in in se jim bo pomagalo. (Po »Ratnem Invalidu«.)

Vzajemna pomoč

posojilna in gospodarska zadruga, r. z. z o. z. v Ljubljani,

javlja, da se bo vršil

na praznik, dne 25. marca 1936, ob 10. uri dopoldne v zadrugi v prostorih v Šentpeterski vojašnici, soba 49/I.

XI. Redni občni zbor

s sledečim zborovalnim redom:

1. Predsednikov pozdrav in otvorenje.
2. Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru.
3. Poročilo:
 - a) uprave,
 - b) nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1935.
5. Čitanje revizijskega poročila Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani.
6. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi občni zbor ob določenih uri ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje nov občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo sklepal veljavno neglede na število navzočih zadrugnikov. Upravni odbor.

Račun zgube in dobička

»Vzajemne pomoči«, pos. in gospod. zadruga, r. z. z o. z. v Ljubljani, za čas od 1. januarja do 31. decembra 1935.

Zguba:	Dobiček:
Odpis inventarja Din 1.208.50	Obresti od posojil Din 30.576.25
Sanacijski fond zvezi „ 1.500.—	Obresti od naložitve „ 26.501.08
Upravni stroški „ 29.010.66	Obresti od efektov „ 100.—
Vrnjene obresti od pos. „ 1.254.50	Zaostale obr. za l. 1935. „ 8.048.80
V letu 1934. zaost. obr. „ 4.413.15	Tečajna razlika „ 68.—
Kapital, in izplač. obr. „ 6.444.15	Upravni prispevki „ 3.477.05
Prehodne obresti „ 4.548.65	
Dobiček „ 20.391.57	
Skupaj Din 68.771.18	Skupaj Din 68.771.18

Bilanca

»Vzajemne pomoči«, pos. in gospod. zadruga, r. z. z o. z. v Ljubljani, za čas od 1. januarja do 31. decembra 1935.

Aktiva:	Pasiva:
Blagajna Din 1.722.27	Deleži članov Din 57.700.—
Denarni zavodi „ 829.658.46	Rezervni zaklad „ 223.737.39
Posojila „ 530.058.60	Hranilne vloge „ 140.866.52
Deleži pri zvezi „ 1.400.—	Depoziti „ 608.50
Inventar „ 6.534.50	Kavcija „ 30.850.—
Efeki „ 1.412.—	Ustanovni fond „ 634.236.72
Za l. 1935. zaost. obr. „ 8.048.80	Gospodarski fond „ 146.146.68
Tekoči račun „ 251.40	Izposojila „ 120.000.—
	Prehodne obresti „ 4.548.65
	Dobiček „ 20.391.57
Skupaj Din 1.379.086.03	Skupaj Din 1.379.086.03

V Ljubljani, dne 31. decembra 1935.

Upravni odbor:

Osana Miroslav l. r., Metlika Ivo l. r., Mirtič Josip l. r., Benedik Miroslav l. r., Maček Franc l. r.

Nadzorni odbor:

Plehar Mirko l. r., Tomc Stanko l. r., Vuk Ivo l. r., Zore Joško l. r., Rus Zdravko l. r., Golež Anton l. r., Pintarič Ivan l. r., Jaklič Franc l. r.

Razmišljanja

Kolesa na vozeh narodnih gospodarstev škripljejo, osi se šibijo, konji pa, ki so v te vozove vpreženi, vlečejo vsak na svojo stran, mesto da bi potegnili krepko naprej. Vpitje o stiski, ki je posledica tega, je postalo že zoperno. Pravijo, da ni denarja. Države dolgujejo druga drugi ogromne vsote. Le pogledimo po svetu, kadar se gre za ustvarjanje človeških klavnic, koliko denarja je na razpolago. Vzemimo n. pr. Rusijo, ki ima v proračunu za oboroževanje ogromno postavko, ki znaša v našem denarju 120 milijard dinarjev. Ali naj spričo tega mislimo, da druge države križem rok dremljejo. Treba bi bilo sešteti vojne proračune vsega sveta, zraven pa še poiskati tiste vire, ki znašajo velikanske vsote, pa ne izhajajo naravnost iz vojnih proračunov, služijo pa le vojnim svrham, ali z drugimi besedami rečeno uničevanju človeškega gorja in revščine, (n. pr. bogate nagrade izumiteljem morilnih sredstev in še kaj), šele potem bi se prikazala pred nami gnusna karikatura človeške morale 20. stoletja. Ako bi pa poiskali od kod vse te bajne vsote, ki bi zadostovale, da bi se svet

spremenil v raj, pridemo do žalostnega zaključka, da so v obliki raznih davkov, odtegljajev od plač itd. od ust odtrgane tistim bednim množicam, za katere pripravljajo klavnice, v katere jih poljubno poženejo pod raznimi vzvišenimi gesli, katere si izmislijo častihlepni imperialisti. Če kdo, potem imamo predvsem vojni invalidi pravico, da bičamo in žigosamo tiste, ki jih strast po krvoprelitju omamlja, da ne vidijo posledic, ki so neizbežne, kater prinese vojska.

Širna pokopališča na nešteti bojiščih ter milijoni vojnih pohabljenecv po vseh državah, žo žalostna priča, iz česa je nekaterim zrastle bogastvo, zakaj so dobrine tega sveta tako nesorazmerna last, zakaj nekateri vojsko želijo, ter od kod prihaja netivo za vedno nove mednarodne spore. Države se oborožujejo z utemeljevanjem, da bodo mogle braniti mir. Za vruga, kdo drugi pa mir ogroža kakor tisti, ki se oborožuje. Nastane vprašanje: Kdaj in katera država bo tako junška in človekoljubna, da bo odložila orožje in se odrekla vojni? Namesto da bi proizvajala topove in razno mo-

rilno orožje, naj bi proizvajala razne kmetijske in poljedelske stroje, ki naj ljudem olajšajo in okrajšajo koristno in produktivno delo, namesto bojnega brodovja in letal, napravo trgovskih in železniških zvez, namesto vežbanja v bojevanju, izobraževanje v izrabljanju zakladov, na katerih je svet neizčrpno bogat, namesto da je danes toliko ljudi brez strehe, izvesti organizacijo dela, potom katere bi bil vsak sistematično primoran doprinesiti svoj del za lastno človeka vredno življenje. Pa pravijo mnogi, da je preveč ljudi. Smešnost! Toliko je koristnega dela na svetu, da ga vsi, danes brezposelni in in zaposleni ne bi mogli dovršiti, pa če tudi bi jim pomagali vsi tisti, ki danes živijo razkošno od bogastva v lenobi in brezdelju. Toda že je tukaj ugovor, da ni denarja in ni ljudem s čim plačati. Ta ugovor je pa prav piškav. Denarja mora biti toliko, kolikor ga je za promet in število ljudi v eni skupnosti, to je državi potrebno. Ni pa potrebno, da je za denar zlato kritje. Za navadnega zemljana je to vseeno, ali ima bankovec, katerega je zaslužil ali za katerega je kaj prodal, zlato kritje ali je pa v tresoru banke name-

sto zlate palčice ena konjska figa. Poglavitno je, da ima prizadeti v rokah izkazilo, da je to in to napravil, ali to in to prodal, ki predstavlja tako in tako vrednost, ter lahko za to izkazilo dobi kar hoče v isti vrednosti. Kritje za to izkazilo je v izvršenem delu ali blagu. Vse možnosti, da bi se denar nesorazmerno, brezplodno in brez potrebe ali nezasluženo kopičil, bi morale biti izključene.

Kaj pa mednarodna trgovina? Če bi države podvzele organizacijo dela in prometa v tem smislu, bi lahko bili zaposleni vsi ljudje, proizvajalo bi se vseh človeku potrebnih dobrin neprimerno več, katerim bi se določila mednarodna vrednost. Vse to bi si narodi in države poljubno izmenjavali. Posledica tega bi bila, da bi tudi na malem ozemlju lahko živelo mnogo ljudi. Odpadla bi potreba po tem, da se ljudje za to ubogo zemljo morijo in pobijajo, katere ima vsak ob koncu življenja tako malo — dovolj.

Seveda izgleda danes vse to še kot blazna utopijska, je pa edini izhod, ako noče svet propasti.

F. A. Rajhenburg.

Vprašanje razdolžitve kmeta

V zadnjih letih je vprašanje kmečkih dolgov in s temi tudi vprašanje našega zasebnega denarništva kar neprestano na dnevnem redu. Zakonodaja o tem vprašanju je doživela razne neprilike. Kakor hitro se izda zakon ali uredba o tem vprašanju, že se mora ta ukrep proglašiti kot samo začasen, obenem pa se tudi pojavijo vesti o novem načinu njegove rešitve. To beganje, ti večni provizoriji ustvarjajo usodno psihozo negotovosti in nesigurnosti, in sicer tako pri samih denarnih zavodih, ko tudi pri vlagateljih in vsem gospodarskem življenju. To stanje pomeni največjo nevarnost za naše že itak čisto okamenelo denarništvo.

Zato je potrebno, da ministristvo financ izda potrebne ukrepe, da se neha s takšnimi provizoriji in večnimi izpremembami ter presenečenji v tem občutljivem in usodnem vprašanju. Vsem nam je še v svežem spominu ona panika vlagateljev v jeseni l. 1931. Podobne in tudi manjše panike naše denarništvo še enkrat ne bi moglo preživeti.

Lani v avgustu je vlada objavila, da je odločna, da to vprašanje definitivno reši. To je vzbudilo nade in veselje, da bo enkrat negotovost odstranjena. Ker ta negotovost ubija vse naše gospodarsko, denarno in politično življenje.

Žalibog, tudi tokrat se je ponovila

Komaj je namreč nova uredba o zaščiti kmeta stopila v veljavo, že so nastale govornice o novi uredbi, s katero bi se to vprašanje rešilo na čisto drugi način. Kar pa je pri tem posebno težko, je to, da se v vesti, ki prihajajo od odgovornih činiteljev o novih rešitvah in tudi čisto konkretni predlogi takšne prirode, da prav resno že temelje veljavnega gospodarskega reda.

To zelo delikatno gospodarsko vprašanje ne sme dobiti čisto strankarsko-političen značaj. Gospodarska vprašanja, in zlasti to vprašanje, se mora reševati z vso resnostjo in strokovno pripravljenostjo, ki jim z ozirom na njih ogromni pomen tudi pripada. Kako zelo pa se pri nas v tem pogledu neprevidno postopa, dokazuje dovolj jasno dejstvo, da se o tem delikatnem in kompliciranem vprašanju razpravlja brez kakršnihkoli zanesljivih podatkov.

Nejasnost pri davkih

Bili so nekoč časi, ko je vsak davkoplačevalec vedno točno vedel, koliko mu je predpisano davkov in če je izvršil svojo davčno dolžnost v redu. Imel je svojo davčno knjižico, iz katere je mogel vsak trenotek ugotoviti, če je že plačal vse davke in koliko še mora plačati. Danes pa davkoplačevalec nikdar ne ve, ali je plačal vse davke in čeprav bi ravnokar na davkarji plačal vse, kar bi od njega zahtevali. Da ta negotovost zelo škoduje kmetu,

To je apel trgovske in industrijske zbornice na odločilna mesta in ker so vojni invalidi tudi v tem vprašanju prizadeti, smo ta apel priobčili.

Apel poziva vse soodločujoče činitelje, da takoj, dokler še ni prepozno, podvzamejo vse potrebno, da se enkrat za vselej onemogoči takšno postopanje pri reševanju tega vprašanja ter da se že enkrat to vprašanje definitivno reši in za vselej odstrani z dnevnega reda. Nič ne vpliva na gospodarsko življenje bolj slabo, kakor negotovost, nič pa ni vneslo v naše gospodarsko življenje več negotovosti, ko to stalno izpreminjanje reševanja tega vprašanja.

Nujna in definitivna odstranitev tega vprašanja z dnevnega reda na način, ki bo v skladu s osnovnimi načeli veljavnega pravnega, socialnega in gospodarskega reda, je življenjska potreba vsega našega narodnega in državnega življenja.

Občni zbori se vrše:

Dne 1. marca 1936:

V Ljubljani ob 8. uri v dvorani Mestnega doma: Krekov trg.

Dne 8. marca 1936:

V Ormožu ob 8. uri v Društ. domu.
V Murski Soboti, ob 10. uri v restavraciji pri kolodvoru.

V Moravčah, v osnovni šoli.

Dne 15. marca 1936:

V Žužemberku, ob 14. uri v gostilni Mlakar.

V Beltincih, ob 10. uri v gostilni Borovič v Odrancih.

V Konjicah, ob 9. uri.

V Mariboru, ob 9. uri v kazinski dvorani na Slomškovem trgu št. 17.

Dne 19. marca 1936:

V Dol. Logatcu, ob 10. uri dopoldne v prostorih tajnika Mačka.

Dne 22. marca 1936:

V Trebnjem ob 15. uri (3. uri) v občinski dvorani.

V Trzinu, ob 10. uri v hotelu Pošta.

Dne 29. marca 1936:

V Žireh, ob 11. uri v občinskem domu.
V Zagorju, dopoldne (razposlana bodo vabila).

Istega dne popoldne ob 1. uri bo ustanovni občni zbor nove organizacije v Litiji v gostilni Cerar pri mostu.

Dne 5. aprila 1936:

V Sevnici, ob pol 10. uri v gostilni Kragl. Popoldne bo istotam v salonu na lastnem društvenem odru igra.

posebno pa vojnemu invalidu, ki mora z vsako paro štediti, je razumljivo.

Tako se je pripetilo, kakor poroča »Trgovski list«, pred kratkim nekemu trgovcu, ki je znan kot vesten davkoplačevalec, da je bil na davkarji in vprašal, če je plačal vse davke. Pogledali so v knjige, mu povedali, da je plačal vse in da torej ni niti v najmanjšem zaostanku. Po nekaj dnevih je bil ta davkoplačevalec zopet na davkarji in takrat so mu naenkrat

povedali, da je še v zaostanku s plačilom davkov in to nič manj, ko za petkratni znesek že plačanih davkov. Davkoplačevalec je prebledel. Moral se je nasloniti in toliko, da ga ni zadela kap, kajti kje naj vzame tako visoko vsoto denarja. Kasneje sicer na davkariji niso izključevali, da se je izvršila morda pomota, toda nekaj bo moral vendar še plačati.

Takšno postopanje davkarije — pravi »Trgovski list« — je nedopustno. Vsi davčni zakoni in vsi davčni predpisi so iz lanskega leta in davkarija mora čisto natančno vedeti, koliko mora kdo plačati davkov. Absolutno ne gre, da davkarija enkrat izjavlja, da je davkoplačevalec vse davke v redu plačal, drugič pa mu nakladi davkov, da ga mora zadeti kap. Takšno poslovanje dokazuje, da se ne vodi evidenca o davkih v redu.

Davkoplačevalec ima vso pravico, da sme vsak hip zahtevati od davkarije natančne podatke o plačanih davkih ter o davkih, ki jih mora še plačati. Če davkarija teh podatkov ne more vsak hip dati, potem opravlja

Posebno v Sloveniji imajo davkoplačevalci pravico, da to naglasijo, kajti davkarija, ki zna tako sigurno izterjati davke, mora tudi dokazati, da enako rigorozno vodi njih evidenco.

Poročila iz občnih zborov

V Ptujju se je vršil občni zbor dne 9. februarja t. l. ob 10. uri v pritličju gimnazije. Predsednik tov. Soko je pozdravil najprej delegata tov. Tomca iz Ljubljane, ki je bil izvoljen za predsednika občnega zbora.

Tov. Soko se je uvodoma spomnil vseh umrlih članov, posebno pa tajnika tov. Senčarja, ki je bil vseskozi požrtvovalen delavec in ga bodo težko pogrešali. Članstvu ostane v trajnem spominu. Tudi nas je zapustil med letom bivši predsednik tov. Krušič in člani tov. Letonja, Vidovič, Bratuša, Druzovič ter članica Svenšek. Zbor je zaklical trikratni »Slava jim!«

Organizacija je dobila dobrega poslovnega tajnika tov. Romana Jagušiča, ki je pomagal že pokojnemu Senčarju. Isti je podal poročilo, da je šlo tajništvo redno naprej, da se je poskrbelo za dostojni pogreb tov. Senčarja z vojaškim spremstvom, da je bilo 4 redne in 5 izrednih sej, prireditelj pa ni moglo biti vsled krize in celo tombola je bila odklonjena. Podpora se je morala skriti in je bila razdeljena le podpora Oblastnega odbora. Z delom je bil tajnik precej obložen, saj beleži 309 poslovnih števil. Kljub slabim razmeram izkazuje bilanca premoženje 4700.78 Din.

Tajnik je opominjal na boljše zanimanje za organizacijo in na točno plačevanje članarine in naročnine. Podan je bil odboru absolutorij.

Stari odbor je želel, da bi se izvolil popolnoma nov odbor. Članstvo pa je zahtevalo stari odbor, ki je bil potem izvoljen z malo izpremembo. Tajniške posle bo vodil kot poslovni tajnik tov. Roman Jagušič in ima uradne ure vsako sredo, petek in nedeljo od 9 do 11. ure v gimnazijski govorilnici, ki jo je iz prijaznosti prepustil g. direktor in se mu organizacija za to naklonjenost najlepše zahvaljuje.

Seveda je bil izvoljen zopet stari odbor: tov. Tušek, Markelj, Srebrnjak, Pirc, Veber; namestn.: Gartner, Berce Janez in Berce Lucija. Nadzorni odbor tov. Benedičič, Dolenc in Žumer Marija, namestn. Zupane in Pevc.

Drugi predlogov ni bilo.

Trboveljski občni zbor je bil tudi letos dobro obiskan. Vršil se je dne 16. februarja t. l. dopoldne ob 9. uri v društveni sobi pri Fortiju. Kot delegat je bil navzoč tov. Tomc iz Ljubljane.

Predsednik tov. Las je po otvoritvi pozdravil navzoče, posebno pa tovariša Tomca. Podal je predsedniško poročilo, v katerem se je pritoževal, da oblast ni dovolila tombole, ki je za bedni trboveljski revir najpotrebnejša. Čudil se je, da se je dovolila drugim organizacijam, ki nimajo toliko socialnih nalog. Izrazil je, da ne bo prevzel več vodstva, ako se bodo stavliale take zapreke.

Poglavje za sebe pa je, kako je mogoče naenkrat najti tako veliko vsoto, ki bi jo moral davkoplačevalec še plačati. Kajti podeželski trgovec, ki bi moral plačati — in za tega je šlo v omenjenem primeru — več desetisoč dinarjev davka, je pač tako izjemen primer, da bi že zaradi tega evidenca o njegovih davčnih plačilih morala biti zlasti jasna.

Nejasnost pri davkih mora uničiti davkarije, kar bo njej v prvi vrsti v škodo, ker bo vsaka davčna morala nemogoča. Zahtevamo zato, da davčna uprava poskrbi, da bo vsak davkoplačevalec vedno vedel, koliko mora plačati davkov in ali je svojo davčno dolžnost izvršil v celoti. Naknadnega obdavčenja, ki ima nujno tudi značaj samovoljnosti, pa mora biti konec.

Na vse zadnje se sme tudi to zahtevati, da ni davčna uprava vestna samo takrat, kadar predpisuje davkoplačevalcu davke, temveč tudi takrat, kadar gre za interese davkoplačevalca, od katerega davčna uprava tudi živi.

Tako piše »Trgovski list« in navedli smo tudi v »Vojnem invalidu«, ker čutijo tudi davkoplačevalci-vojni invalidi te nerednosti kot davkoplačevalci.

Ali si že poravnal naročnino!

Tajnik tov. Kokalj je poročal o delovanju, o sejah in različnih vlogah, ki jih ni bilo malo. Zlasti je razložil ves trud za pridobitev sredstev za podpore, ki so v tako težkih časih potrebne. S pomočjo O. O. in tudi Kr. banske uprave se je posrečilo zbrati nekaj sredstev za obdarovanje. Izrazil pa je domnevo, da kljub temu obstoja neka nezadovoljnost napram njemu kot tajniku, zato naj si izberejo drugega.

Vnela se je debata, pri kateri je dobil tov. Kokalj popolno zaupanje.

Blagajnik je razložil bilanco, račun zgube in dobička in proračun.

Ker je predsednik nadzornega odbora izjavil, da je našel vse v redu, tudi od strani članstva ni bilo nobene debate in je bil sprejet absolutorij.

Tov. Tomc je obširno razlagal situacijo za spremembo invalidskega zakona, pri čemer so ga člani večkrat prekinili in vpraševali za pojasnila. Pa tudi vsa druga vprašanja je razložil, za tombolo pa je pojasnil domnevo, zakaj se ni dovolila, ker je bila svoj čas tista nesrečna propala loterija v Trbovljah, katera pa je bila že na koncu obešana naši organizaciji. Delovanje odbora jamči, da je loterijo v Trbovljah v bodoče vsekako za priporočati in naj se tudi zaprosi za njo.

Odbor je ostal povečini stari, in sicer tov. Las, Kokalj, Bregar, Tkavec, Feržič in nadz. odbor tov. Kössel, Šustar, Gregorčič.

Pri slučajnostih se je mnogo debatiralo in so bile razdeljene tudi podpore.

Na Jesenicah se je vršil občni zbor dne 23. februarja t. l. ob 10. dopoldne v otroškem vrtcu. Med letom sta dva odbornika izstopila, pozneje pa so bili neki očitki, ki so se ravno na občnem zboru izkazali kot ničevi. Zakaj, ker dotičnih sploh ni bilo na občni zbor, dasiravno se je vedelo, da so službeno prosti.

Na občnem zboru so bile povečini vdove, invalidi pa niso pokazali svoje zavednosti, kar je občni zbor javno kritiziral.

Zbor je otvoril predsednik tov. Golob, ki je podal potem vodstvo delegatu tov. Tomcu. Najprvo je predsednik tov. Golob pojasnil v glavnem delovanje in s tem zavrnil nekatere očitke. Predsednik nadz. odbora tov. Novak je rekel, da odstopi le radi boleznimi, ne pa, ako se misli radi kake neskladnosti. Odbor je želel, da mesto nadzornega odbora pregleda vse delovanje delegat O. O., kar je tudi izvršil tov. Tomc na predzadnji seji, ki je trajala celo dopoldne. Tajnik tov. Vodišek je poročal o dopisih, sejah in celotnemu delovanju.

Tudi blagajnik tov. Luznar je prečital bilanco.

Tov. Tomc je izjavil, da je kot delegat pregledal vse knjige, račune, na-

biralne pole in končni obračun ter našel vse v najlepšem redu po soglasnih sklepah in zelo vzorno. On mora predlagati članstvu, da izreče absolutorij celo s pohvalo. Ako se je dovolilo eni vdovi posojilo, ako se je odklonila intervencija drugi vdovi za čisto invalidsko, ni to nobeno napačno delovanje. Tov. Rant je stavil nekaj vprašanj, predvsem, kako se je vabilo k sejam, ako je bilo na njih kako nesoglasje in zakaj se je občni zbor izvršil tako pozno, posebno, ker nekateri člani, od katerih se je slišalo očitjanje, niso prosti.

Po pojasnilih je tov. Rant izjavil, da se je prepričal, da je edina umestna kritika na občnem zboru, kogar pa ni, se ga ne more smatrati za resnega. Absolutorij je bil podan s pohvalo. Z malo izpremembo je bil je bil izvoljen stari odbor in sicer tov. Golob, Vodišek, Luznar, Nikolavčič, Tičar, Stana, Pogačnik, Klemenc, Ravnik, Pleš, Rant.

Tov. Tomc je natančno pojasnil, kako stojimo s spremembami invalidskega zakona, pa tudi druga vprašanja.

Končno pa je še tov. Rant izrazil svoje mnenje na današnji situacijo, kakšno moramo imeti organizacijo in je pojasnil stanje trafikantov po izidu novega pravilnika o trafikah, ki je povzročil na deželi poljubno število trafik, namesto da bi jih imele samo vojne žrtve.

Za volitve sta bili predloženi dve listi, izvoljena pa je bila druga s stari odborom. Izvoljeni so tov. Turnšek, Tajner, Brunskole, Štimac, Bahor, Lah, Puhek in vdova Jerman, nadzorni odbor tov. Samec, Trampuš in Butala. Tov. Maurin je predlagal intervencijo pri občinah, da vpoštevajo vojne žrtve pri razdelitvi koruze.

Na predlog tov. Tajnerja je bila izrečena najtoplejša zahvala hotelirju g. Lacknerju, ki je dal brezplačno na razpolago dvorano za občni zbor. Tudi je bila izrečena javna zahvala za pomoč pri sestavljanju statistike g. Martelancu Vladku, učitelju in g. Polenčiču, davčnemu uradniku v Črnomlju.

S pozivom, da članstvo bolj točno plačuje članarino in še enkrat z zahvalo predsednika za dobro udeležbo, je bil občni zbor zaključen.

V Metliki je bil redni občni zbor dne 16. februarja t. l. v osnovni šoli. Otvoril ga je predsednik tov. Janžekovič, vodil pa delegat tov. Dornik iz Ljubljane. Delegat je v lepih besedah razložil stanje glede sprememb invalidskega zakona, vse postopanje našega udruženja, razne naše predloge,

Zakon o šolskih knjigah naj se razveljavi

Sedaj se bije bitka, ali naj obvelja še nadalje stari sistem, ki je obveljal do sedaj radi šolskih knjig, ali naj se ukine.

Vojni invalidi in vojne žrtve sploh smo istotako v tem vprašanju prizadeti. Kajti s šolskimi knjigami se je trgovalo na veliko, a ubogi otroci vojnih žrtv, oziroma vojne žrtve so to poskušale na svojih ramah z vso pezo. Vsako leto druge knjige, celo tako se je dogajalo, da je kakšna stara knjiga iz prejšnjih let potem čez nekaj let zopet zagledala »priznanje«. Samo platnice so se spremenile in morda tu in tam kakšna beseda, a učenec jo je moral imeti.

Še vedno se je izkazalo, da je državna režija najdražja, da pa običajno tudi glede kvalitete državna podjetja ne dosežajo zasebnih. Pri šolskih knjigah se je to jasno videlo. Učiteljsvo samo je to najbolj videlo in izjavilo, da so zvezki slabše opremljeni od zvezkov privatnih izdaj, da ne ustrezajo sodobnim pedagoškim zahtevam, so dražji in tudi njihova nabava otežkočena.

Razumljivo, da je ta kritika učiteljsva skrajno dobrohotna, v resnici pa je ta monopolizacija bila pod psom.

Dokazalo in pokazalo se je, da je bilo monopoliziranje šolskih zvezkov popolnoma ponesrečena reč in zato naj se ne stopa v drugo napako, v monopolizacijo šolskih knjig. Monopolizacija šolskih knjig nasprotuje tudi načelu domorodnosti in koncentracije, kar predpisuje § 44 zakona o narodnih

kaj se hoče približno sprejeti in tudi druga naša tekoča vprašanja.

Poročilo tajnika in blagajnika je bilo kratko, ker se ni moglo pri teh razmerah uspešno delati.

Sprejet je bil absolutorij, nato pa izvoljen odbor, in sicer tov. Janžekovič, Černič, Križan, Štefanič, Govednik, Strauss, nadzorni odbor tov. Urh, Urbas, vdova Plut in namest. Jurajevčič Marija, Toplak Amalija.

Poročilo iz Šoštanjja o občnem zboru, ki je bil dne 16. februarja t. l., beleži najprej pozdrav tajnika tov. Kočevarja. Nato je predsednik tov. Penšek podal kratko poročilo o splošnem delovanju.

Tajnikovo poročilo pravi, da je organizacija celo s prireditvami dobila nekaj sredstev za božične podpore. Ostalo delo je dalo dosti opravila, ker so zahteve članstva na dnevnem redu. Blagajna se nabira sproti, tako da organizacija lahko deluje.

Delegat tov. Zore iz Ljubljane je pohvalil delovanje, kar izkazuje blagajna. Razložil je, koliko je udruženje delalo zaboljšanje položaja in da bi doseglo spremembo invalidskega zakona. Borbo hoče voditi do kraja, da izvede to, kar je vojnim žrtvam neobhodno potrebno. Tudi je poročal o invalidskemu domu v Beogradu, o podaljševanju železniških legitimacij in sploh o vseh važnih tekočih zadevah.

Stari odbor je bil razrešen, nato pa zopet izvoljen, in sicer tov. Penšek, Kočevar, Razbornik, Sovič, Aram, namestniki Gorogranc, Skornšek in Kranjc; nadzorni odbor tov. Kotnik, Skornšek, Papež, namest. Papež in vdova Pušnik.

Na delegata je bilo stavljenih veliko vprašanj v raznih zadevah, ki jih je pojasnjeval.

V Selcah nad Škofjo Loko se je vršil občni zbor dne 2. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne v Krekovem domu. Delegata letos ni bilo. Predsednik tov. Tušek je konstatiral nadpolovično večino navzočih, otvoril občni zbor s pozdravom.

Tajnik tov. Srebrnjak je poročal najprej o poslovanju, in sicer, da ima organizacija 50 članov, sej je bilo 7, dopisov 85, med katerimi je bilo več prošenj in pritožb. Iz poročil lista ter poročil Oblastnega odbora je razložil vso situacijo glede izprememb invalidskega zakona. Kljub temu, ako se bo malenkostno zboljšal, bo ostalo še dosti potreb, za katere se bo treba najprej boriti. Blagajna ima lep pribitek, zato je član nadzorstva tov. Kovač konstatiral vzorno delovanje in predlagal razrešnico, ki je bila sprejeta.

šolah. Že to nasprotje zoper zakon o narodnih šolah je dovolj, da se ta napačno ne naredi. Še drugi, enako tehtni razlogi so, ki zahtevajo odpravo tega zakona. Tako določa zakon o šolskih knjigah, da se mora dohodek izdajalnice uporabljati za posojila za zidavo šol, za nabavo risb, za izdajo znanstvenih in poljudnih del ter za stike s tujino. Ni naša krivda, če je danes v vseh pokrajinah velikansko nezaupanje proti takšnim centralističnim fondom, ker so se ti dosedaj redno silno enostransko uporabljali. Če bi obveljalo besedilo zakona, potem je naša javnost prepričana, da od teh dohodkov Slovenija ne bi videla niti pare. Zato naša javnost zahteva, da se mora že v zakonu določiti, da se dohodki izdajalnice uporabljajo za potrebe posameznih banovin v razmerju z dohodki, ki jih je imela izdajalnica od prodaje knjig v posameznih banovinah.

Ali pa je sploh mogoče računati z večjimi dohodki izdajalnice, če pa bo plačevala naravnost knežje honorarje in nagrade za antologijo narodne poezije (za kar bodo potrebne samo škarje) tri nagrade po 50.000, 20.000 in 10.000. Po štirih letih pa se izplačajo lahko iste nagrade še enkrat. Za zgodovino jugoslovanske književnosti so določene celo nagrade v skupnem znesku 125.000 Din. Kako naj bodo potem knjige cenene, če naj ima izdajalnica še dohodke, ki bi dovoljevali posojila za zidavo šol! Prebivalstvo mora vse to občutiti le kot nov davek, ki bo vsem revnejšim otrokom — in k

tem pač spadajo po veliki večini otroci vojnih žrtev — zaprt vstop v šole!

Tisk šolskih knjig se oddaja v licitacijo in v tem naj bi bilo jamstvo, da se bo tisk knjig oddajal pravilno. Toda izkušnje, ki jih je doživel poslovni svet, govore baš nasprotno. O tem sploh ni treba izgubljeni besedi!

Ali ni bolj enostavno, da država samo nadzira vsebino knjig, da mora glavni prosvetni svet odobriti vsako učno knjigo, za tisk in izdajo teh knjig pa skrbe zasebni podjetniki in njih medsebojna konkurenca preprečuje previsoke cene za knjige! Kaj je treba, da država prevzema pridobitne posle, ki jih drugi opravijo bolje brez nje?

Naše gibanje

Zveza vojnih dobrovoljcev okrajna organizacija v Ljubljani je imela pred kratkim svoj 17. redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen upravni odbor, in sicer za predsednika g. Jeras Josip, za I. podpredsednika g. Lorger Alfonz, za II. podpredsednika g. Žagar Joco, za tajnika g. Prinčič Edvard, za blagajnika g. dr. Hebein Josip, odborniki gg. dr. Turk Ernest, ing. Gržina Ladislav, ing. Vidic Ignac, Gorečan Franjo, Železnik Rudolf in Jeras Srečko, v nadzorni odbor gg. Mikuž Drago, dr. Kambič Mirko in Šifrar Andrej. Društvo namerava najslavesnejše praznovati 20letnico bojev v Dobrudži. Na vidov dan praznuje društveno krstno slavo in bo razvilo svoj prapor. Paralelno s to akcijo zbira material za knjigo, posvečeno vojnim dobrovoljcem in našemu ujedinjenju, ki bo izšla predvidoma 1. decembra t. l.

Pojasnilo k obračunu za Vojnega invalida. Krajevni odbori se obveščajo, da smo izdali v letu 1935 za september in oktober samo eno povečano številko Vojnega invalida, ki je sicer veljala za dve, zaračunali smo jo pa pri obračunu le kot eno. Toliko na znanje, ker nekatere mislijo, da smo eno številko pomotoma izpustili.

Krajevni odbor U. V. I. v Trzinu sporoča svojim članom, da se vrši redni občni zbor v nedeljo, dne 22. marca v prostorih hotela »Pošta« (Pri Bučarju) na Glavnem trgu v Trzinu, in sicer ob 10. uri dopoldne z običajnim dnevnim redom. Ako občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki je pa sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

Vsi člani(ce) se naprošajo, da poravnajo do tega časa zaostalo članarino, ki jo še dolgujejo. Posebno one, ki so dobivali list »Vojni invalid«, ker jih je odbor še vedno smatral za člane, nam dolgujejo nekateri na naročnini in članarini celo za več let nazaj, vljudo prosimo, da so toliko uvidevni, da plačajo vsaj naročnino za list, da ne bo odbor za nje plačeval.

Tudi na dan pred občnim zborom se bo pobirala članarina in naročnina, vendar odbor prosí vse člane in članice, da poravnajo po možnosti že prej.

Ivan Vuk:

V deželi svetopisemske kraljice iz Sabe

Abesinija — Etioplja

Aksum je Abesincem isto, kar je katolikom Rim in muslimanom Meka. Pravijo mu »Sveta mati mest«. Vsako leto k »sveti materi mest«, Aksumu, roma tisoče in tisoče romarjev-vernikov koptiške cerkve.

Aksum je nastal s kraljico Macheda iz Sabe, ki je, kakor pripoveduje legenda, odpotovala v Jeruzalem, da vidi in sliši modrega Salomona. Vrnila se je domov s Salomonovim otrokom pod srcem. Menelik, ki je po legendi sin kralja Salomona in kraljice iz Sabe, je bil ustanovitelj abesinske kraljevske hiše in glavno mesto in mesto kronanja je Aksum.

Tu je prava »skrinja zaveze«. Legenda pripoveduje, da jo je ugrabil v jeruzalemskem templju eden iz abesinskih kraljevičev. Zasedovan od Judov, je po dolgem skrivanju in beganju naposled prišel skozi Egipt domov. Za verne Abesince je Aksum sveto mesto, zaščiten, svobodno mesto za pobegle sužnje in za zasledovane politične zločince.

Ni resnega razloga za unifikacijo šolskih knjig in javnost mora dobiti vtis, da je vsa ta unifikacija ustvarjena samo zato, da bi nekateri prišli do onih knejžjih nagrad in pa do honorarjev, ki jih določa točka 3. § 19. zakona o šolskih knjigah.

Zaradi teh čisto osebnih interesov pa naj plačujejo davek starši, naj trpi pouk, naj dožive tiskarnarji, knjigovezi in knjigarnarji poleg drugih še nove izgube? Ali je res mogoče tako nepreudarno postopati?

Zato se pridružujemo zahtevam vsem: Zakon o šolskih knjigah naj se ukine, natečaj za šolske knjige pa razveljavi!

ker pred pričetkom občnega zbora hoče biti vsak prvi, takrat pa se zgodijo lahko kakšne pomote.

Vsi oni, ki imate legitimacije za polovično vožnjo in so vam letos potekle, prinesite fotografije in rešenja višjega invalidskega sodišča v Beogradu, drugi pa, ki imate legitimacije samo za podaljšati pa tudi rešenja invalidskega sodišča iz Beograda. Vsi pa priložite zadnje odrezke od nakaznic. Uredite torej vse glede legitimacij pred občnim zborom, tajnik vam je na razpolago vsak dan v njegovi trafiki Ljubljanska c. 10 v Trzinu, ker je zopet okrevljal. Zapomnite si, da se legitimacij ne podaljšuje in ne izdaja več v Ljubljani, temveč se jih mora pošiljati v Beograd, kar ste čitali v listu »Vojni invalid«.

Udeležite se občnega zbora polnoštevilno in pripeljite tudi še neorganizirane člane s seboj, kajti do občnega zbora smemo skoro upati, da bo že tudi spremenjen in vsaj nekoliko izboljššan sedanji invalidski zakon, za katerega izboljšanje prosimo že dolga leta in bo marsikateri vojni invalid in vojna vdova zopet prišel do svojih pravic. — Še enkrat: pridite sigurno vsi na občni zbor!

Krajevni odbor U. V. I. v Slov. Bistrici poziva in vabi svoje članstvo, da poravnajo članarino za leto 1936. Enako se tudi glasom sklepa Oblastnega odbora poziva članstvo, da poravnajo naročnino za list »Vojni invalid«, katerega si je dolžan vsak član naročiti. Upamo, da storite svojo dolžnost, ker s tem podpirate našo borbo za zboljšanje invalidskega zakona. Članarino in naročnino lahko poravnate pri tov. Justineku v Slov. Bistrici, ali pa pri tajniku tov. Repnik Josipu na Pragerskem. Dotični, ki še niso odposlali svojih železniških legitimacij v svrhu podaljšanja, naj jih oddajo pri tajniku tov. Repniku Josipu na Pragerskem. S seboj naj prineso tudi originalno rešenje Višjega invalidskega sodišča v Beogradu, ali pa od sodišča overovljen prepis. — Pri tajniku dobite tudi vse ostale informacije.

Okoliš Zagorje-Litija. Božične podpore bodo razdeljene o priliki občnega zbora, ki se vrši 29. marca t. l. do

Še danes roma v decembru mesecu vsako leto tisoče in tisoče abesinskih romarjev v sveto mesto Aksum, da prisostvuje procesiji, ko nosijo »skrinjo zaveze«. »Skrinja zaveze« je pri procesiji zakrita z gosto štikano tkanino, da je nikdo ne more prav videti, kakšna je v resnici. Visoka duhovščina in odličniki z vseh strani Abesinije, ki se štejejo med direktne potomce hebrejskih visokih duhovnikov in čvarjev Salomonovega templja, obkrožajo »skrinjo zaveze« pri procesiji.

Ostala duhovščina koraka zraven, poje svečane pesmi in pleše religiozne ples, ki spominjajo na salomonovo dobo. Procesija koraka skozi goste množice ljudstva. Vmes se gnetejo gojavci, pričakujoč ozdravljenja. Procesija gre mimo obeliska, ki stoji ne daleč od cerkve in predčuje staro aksumsko-egiptovsko kulturo, ter mimo velikega kamenega kotla in ostanov marmor-prestola, kjer so v svetločih dobah aksumski kralji izrekli pravico.

40 let so hrepeneli Italijani po Aksumu, in po Adui, ker sta obe mesti-kraja velikega strateškega pomena. Kajti od

poldne. Člani bodo dobili posebna vabila. Invalidi in vdove iz Litije, Šmartna, Sv. Križa in Dol ter vseh drugih krajev v bližini Litije se vabijo k sestanku, ki bo eventualno tudi ustanovni občni zbor dne 29. marca t. l. ob 1. uri popoldne v gostilni Cerar pri mostu. Že večkratna želja je bila, da se v Litiji ustanovi samostojna Krajevna organizacija. Pride delegat Oblastnega odbora iz Ljubljane in tudi nekaj odbornikov iz Zagorja. Pridite sigurno polnoštevilno.

Iz Celja. V nedeljo 5. aprila ob 9. uri se bodo delili ostali tombolski dobitki vsem onim rednim članom, ki jih pred božičem niso prejeli. Kdor ta dan ne pride, zapade njegov dobiček in ga bomo dali drugemu revnemu članu. Dotičnim, ki so jih dobili, pa ni treba priti ta dan v Narodni dom, kjer bo delitev. — Krajevni odbor je bil primoran postopati proti našemu članu 10% invalidu Simončiču Ivanu iz Lisce št. 5 pri Celju po članu 7 pravil krajevnega odbora. Razlogi: Tov. Simončič ni hotel plačati članarine za leto 1935. z izgovorom, da oblastni odbor po njegovem mnenju premalo dela. Opozorjen, da lahko izstopi, vendar pa da mora oddati svojo knjižico in invalidski znak, se je protivil in izjavil, da je invalidski znak vrgel v Savinjo. Ker ta tovariš nima toliko tovariškega čuta, da bi ostal član, ker udruženje bagatelizira in invalidski znak sramoti, in ker vzlic večkratnim pismenim in osebnim opominom ni hotel zadostiti zahtevam udruženja, mu je bil odbor primoran potom oblasti knjižico odvzeti.

Murska Sobota. Krajevni odbor naznanja vsem svojim članom, da se bo vršil redni letni občni zbor dne 8. marca 1936 dopoldne ob 10. uri v prostorih restavracije pri kolodvoru. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se občnega zbora sigurno udeležijo.

Opozorjamo one, ki še za leto 1935 niso plačali članarine po položnicah, da se zglase s knjižicami v tajništvo. Kdor ne bo do občnega zbora plačal, se ga bo izbrisalo iz članstva.

Krajevni odbor U. V. I. v Trebnjem bo imel svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 22. marca t. l., ob 15. (3.) uri popoldne v občinski sejni dvorani (novo občinsko poslopje). Krajevni odbor vabi vse vojne invalide in vojne vdove svojega področja, da se tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Posebnih vabil krajevni odbor ne bo razpošiljal, in velja ta objava kot povabilo. Pridite vsi, obvestite pa o občnem zboru tudi tiste, ki še niso člani naše organizacije. — Krajevni odbor poziva vse one člane in članice, ki so še v zaostanku s plačilom članarine za leto 1935., da to čimprej, najpozneje pa do občnega zbora poravnajo pri blagajničarki tov. Frančiški Čufar. Na dan občnega zbora bo upravni odbor pobiral članarino od 13. do 15. ure v prostoru, kjer se bo pozneje vršil občni zbor. — V svrhu podaljšanja železniških legitimacij naj člani oddajo svoje legitimacije pri tov. Frančiški

tu se lahko zasede severo-abesinska provinca Tigré. Na južnem robu mesta se dviga višina Bait-Giargis, s katere se zopet proti jugu razprostira velika tambienska ravnina in daleč na jug segajoča ravnina Takaz, ki odpira pot četam, prihajajočim s severa.

*

Da so abesinske ženske tudi device Orleanske, pripoveduje dopisnik angleškega lista »Daily Telegraph«.

— »Addis Abebo je zapustila na čelu svojih 15.000 mož ženska Vajzero Šamberga Gabi, in odšla na fronto. Ona je sloveča hči abesinskega rasa (kneza). Ko so jo vprašali, zakaj hoče v nevarnosti bojišča, je rekla: »Me ženske vedno pomagamo v vojnem času. V moji rodbini so se vsi rodovi borili za svobodo Abesinije. Zdaj, ko sem jaz na čelu svoje rodbine, nečem, da bi potepala to rodbinsko tradicijo!«

Nekoliko dni pozneje je zapustila Addis Abebo druga amazonka Abesinka. Vajzero Azagedih, žena generala Migaela Habte, ki je poveljnik na fronti v Ogadenu. Odšla je, čeprav sta ji to prepovedala neguš in mož.

(Dalje prih.)

Čufar, ali pa naj jih prinesejo s seboj k občnemu zboru in jih tam oddajo pred občnim zborom članom upravnege odbora. Prinesejo pa naj ti poleg legitimacij še rešenja višjega invalidskega sodišča v originalu. Odbor.

Sevnica. Krajevni odbor U. V. I. v Sevnici naznanja vsem svojim članom, da skliče svoj redni občni zbor dne 5. aprila, to je na cvetno nedeljo, ob 9. uri pri Kraglu v Sevnici. Naj si vsak to dobro zapomni, ker letos ne bo, kakor običajno, še posebej pri cerkvah razglašeno. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora gotovo udeleži, in da pripelje s seboj še druge (nečlane). — Ob 1/23. uri popoldne pa bo v dvorani pri Kraglu — istotam, kjer se bo vršil občni zbor — lepa igra »Matere«, tragedija doberdobskih mučencikov v štirih dejanjih, ki jo je spisal star vojak iz svojih lastnih doživljajev v svetovni vojni. Igra je vseskozi silno ganljiva in napeta ter točno prikazuje dogodke iz svetovne vojne na kmetih in pa ofenzivo na Doberdobo. Igrala se bo nalašč radi članov tuk. udruženja, ki pridejo na občni zbor, tako zgodaj popoldne, da jo lahko vsi vidijo. Za člane bo vstopnina sledeča: I. sedeži 2 Din, II. sedeži 1 Din, stojišče pa 50 p. Kdor ni član, plača seveda običajno vstopnino, to je 6, 4 in 2 Din. Ker je torej za člane tako nizka vstopnina in igra zares lepa, izrabite vsi člani to ugodno priliko. — Poravnajte naročnino »Vojnega invalida« in članarino, in 5. aprila vsi na občni zbor! — Igra bo na našem lastnem odru! Vabimo tudi krajevne odbore, da pridejo pogledati igro. Odbor.

Razpis kantine.

Pri štabu komande kasarne Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja (artiljerijska vojašnica) bo dne 9. marca 1936 ob 11. uri dopoldne licitacija za zakup kantine za čas od 1. aprila 1936 do 31. marca 1939.

Pogoji se lahko vpogledajo vsak delavnik v pisarni štaba gori navedene vojašnice od 8. do 10. ure.

Kavcija se položi pri blagajni Poštne hranilnice v Ljubljani najkasneje na dan licitacije do 10. ure v gotovini, v državnih ali od države garantiranih obveznicah po nominalni vrednosti v znesku 1200 Din.

Pravico do licitacije imajo vojni invalidi in vse ostale osebe, ki izpolnjujejo pogoje čl. 13 pravilnika za izdajanje pod zakup državnega imetja.

Pismene ponudbe morajo biti kolokovane po t. p. 25 zakona o taksah.

Drug za drugim

Zelo hitro se krčijo naše invalidske vrste. Dne 14. februarja t. l. smo položili k večnemu počitku tovariša Muleca Franca.

Pokojni tovariš je bil prav dobro znan. Zaposlen je bil kot preddelavec čevljarskega oddelka državne protezne delavnice. Razbičan od težkih udarcev usode je utrujen omahnil smrti v naročje.

Pogreba so se udeležili invalidi v prav častnem številu. Protezna delavnica je bila polnoštevilno zastopana z g. upraviteljem na čelu. Pri odprtem grobu se je v imenu udruženja vojnih invalidov poslovil od pokojnega tov. Preša.

Vračajoč se od pogreba smo zaznali žalostno vest, da je v bolnici končal smrtni boj tov. Gornik Peter. Kdo ni poznal vedno prijaznega Petra, ko je vsak dan ob isti uri meril korak proti urarski delavnici g. Pakiža pred Škofijo.

Voljno je prenašal svoje težko življenje v večni borbi za svoj obstoj. Pri vsem tem pa je tako vestno izpolnjeval svoje dolžnosti do organizacije.

Nikdar ni občutil prijetnosti lastnega doma ali družinske srce, ker mu je kruta vojna uničila vse lepe načrte za bodočnost. Kot težki invalid je bil zelo spreten urar — ki je vodil v trgovini g. Pakiža lastno delavnico. Prišla pa je ura, ki ji ni bil kos ubraniti se. Ustavila se je in z njo se je ustavilo tudi njegovo srce.

Počivajta v miru draga tovariša, vojni invalidi Vama ohranimo časten spomin.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Matej Jevak, Miklošičeva cesta št. 13. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani, predstavnik Albert Kolman.